3,000.000.000 $

Autor Guste Santini
Utorak, 27 Studeni 2001 22:52

Pariški je klub otpisao - oprostio – SR Jugoslaviji 3 milijarde dolara što po tečaju od 8,5 kuna za dolar iznoi 25,5 milijardi kuna. U nedjeljnom je dnevniku rečeno da se radi o smanjenju duga za dvije trećine što znači da je ukupni dug Jugoslavije prema pariškom klubu iznosio 4,5 milijarde dolara.

Odista su predstavnici SR Jugoslavije napravili veliki posao. Radi se o doista ogromnim sredstvima koje je, umjesto u otplatu kredita, moguće usmjeriti u razvoj. Sugestija: Bila bi greška ako bi se otpis duga odrazio na finalnoj potrošnji kao nezarađeni dio dohotka (napustio princip faktorskog dohotka). Tvrdo budžetsko ograničenje jedini je ispravni put u definiranju i ostvarenju kriterijalne funkcije (koncepcija i strategija razvoja).

Da se vidi o kakvom je uspjehu riječ i kolika su zapravo otpisana sredstva navodim neke relevantne veličine kada je riječ o makroekonomskim pokazateljivma. Podaci se odnose na Hrvatsku za prvo polugodište ove godine. Evo tih veličina:
- novčana masa u hrvatskoj iznosi cca 19 milijardi kuna,
- kapitalski računi svih poslovnih banaka u Hrvatskoj iznose cca 25 milijardi kuna,
- ukupna potraživanja poslovnih banaka od poduzeća iznosi cca 38 milijardi kuna,
- ukupna potraživanja poslovnih banaka od stanovništva iznose cca 26 milijardi kuna,
- potraživanja poslovnih banaka od središnje države cca 19 milijardi kuna,
- devizni depoziti kod poslovnih banaka cca 50 milijardi kuna,
- unutarnji dug središnje države cca 23 milijarde kuna,
- porezni prihod od PDV-a u 2000. godini 22 milijarde kuna,
- devizne pričuve HNB u lipnju 2001. 3,8 milijardi dolara,
- izvoz roba cca 4,3 milijarde dolara u 1999.,
- izvoz usluga cca 3,7 milijardi dolara u 1999.,
- stanje duga države prema inozemstvu polovinom godine cca 5 milijardi dolara,
- ukupni dug prema inozemstvu 11 milijardi dolara.

Usporede li se navedeni podaci u Hrvatskoj sa iznosom otpisanog duga moguće je procjeniti o kakvom je «poklonu» riječ. Ima li se nadalje u vidu da je nacionalni dohodak SR Jugoslavije manji od hrvatskog (14/procjena/:20 milijardi dolara) otpisani dug još više dobija na značenju.

Što će sa «poklonom» SRJ učiniti ostaje da se vidi. Ako želi subjektivitet tada će anuitetski iznos ili još bolje iznos kamata, koje bi morala plaćati da dug nije otpisan, izdvajati za znanost i obrazovanje. Ukoliko otpisana sredstva završe u potrošnji tada će perfomanse jugoslavenske privrede biti gore nego da dug nije otpisan.

Zašto ovo pišem? Primjer SR Jugoslavije pokazuje kako se učinkovito može pregovarati sa vjerovnicima. Nadalje, ocjena boniteta znači ocjenu kreditne sposobnosti pa iskazi tipa preuzimanje obveza iz Pariškog kluba omogućila je zaduživanje u inozemstvu najblaže ne djeluje uvjerljivo. I konačno zašto ne bi Bosna i Hercegovina kao i ostale sljednice prethodne Jugoslavije koje su bile ratom opustošene uživale institut otpisa duga. Ovo tim više jer su neka područja u bukvalnom smislu rječi sravnjena sa zemljom.

Stoga bi hrvatska Vlada trebala izvući zaključak iz činjenice otpisa duga SR Jugoslaviji ili mi

nismo tako dobri kao što je to SR Jugoslavija. Možda smo dobili status nebitnog čimbenika iako sredstva javnog priopčavanja nas uvjeravju da je upravo suprotno.